

1. Vorbereiding Raadszitting Europese Gemeenschappen
van 5 en 6 maart 1973.

De EG-Raad moet nog steeds een beslissing nemen over de voorstellen voor de aanpassing (verhoging) van de salarissen van de leden van de Europese Commissie en van het Europese Hof. Nederland heeft zich tegen deze verhoging uitgesproken. De Coördinatie Commissie acht geen ruimte voor verder verbetering aanwezig en beveelt derhalve aan het bestaande standpunt te handhaven. Dit komt erop neer dat Nederland bereid is in een totaaloplossing mee te werken aan een compromis mits hierin t.a.v. de pensioenen aan drie voorwaarden (na 65 jaar niet boven pensioen nog andere gratificaties, pensioen maximaal 60% van salaris en erfgenamen komen niet voor pensioen-uitkering in aanmerking) wordt voldaan. Indien dit niet te realiseren is zou Nederland zich moeten laten overstemmen. De Coördinatie Commissie acht het echter niet uitgesloten dat in de Raad enige steun van Duitsland en Frankrijk zal worden verkregen.

Ten aanzien van de agendapunten:

- resoluties Europees Parlement
 - vragenuurtje Europees Parlement
 - onderhandelingen EEG-Brazilië
 - aanvullend protocol associatieovereenkomst EEG-Turkije
 - handelspoliteke maatregelen ter inflatiebestrijding
- constateert de Coördinatie Commissie dat in de Raad geen discussie zal plaatsvinden c.q. dat het Nederlandse standpunt zoals dit tot dusver is ingenomen geen wijziging of aanvulling behoeft.

In de Raadszitting zal over het veelomvattende en complexe vraagstuk van de betrekkingen met de landen om de Middellandse Zee nog geen beslissing genomen kunnen worden. Er moet nog verder voorbereidend werk verricht worden in het Comité van PV's en in de werkgroep. Inmiddels kunnen wel een aantal oriëntaties door de Raad uitgewerkt worden. De Coördinatie Commissie besprak deze materie aan de hand van enige documenten en nota's plus conclusies van de IRHP en van een ad hoc interdepartementaal overleg, welke als bijlagen bij deze conclusies zijn gevoegd. Naar de mening van de Coördinatie Commissie geeft het document dat aan de Raad zal worden voorgelegd, en dat pas tijdens de vergadering ter beschikking komt, op een aantal punten de Nederlandse opvattingen niet goed of onvolledig weer. Het gaat hier in het bijzonder om de repercussies van de regelingen met de Middellandse Zeelanden voor andere ontwikkelingslanden en de Verenigde Staten en het vraagstuk van de contrapreferenties.

Als algemeen leidraad voor de Nederlandse delegatie zou volgens de Coördinatie Commissie het volgende kunnen gelden:

1. Er wordt vastgehouden aan de globale aanpak, zij het dat hierbij onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds de meer ontwikkelde landen Spanje en Israël en de ontwikkelingslanden (Maghreb, Egypte, Syrië, Jordanië en Libanon).
2. Het verdient sterke voorkeur de regelingen met al deze ontwikkelingslanden tezelfdertijd vast te stellen. Dit wordt echter bemoeilijkt door het feit dat tegenover de Maghreb tijdslimieten voor de onderhandelingen zijn toegezegd die reeds zijn ingegaan.
3. Men zal er derhalve moeilijk aan ontkomen de Maghreb bij voorrang te behandelen. Hierbij moet dan echter zorgvuldig rekening gehouden worden met de precedentswerking op de relaties met de andere ontwikkelingslanden in deze regio en daarbuiten.
4. Pogingen om de geografische omvang van de Middellandse Zee regelingen te vergroten (Midden Oosten, Perzische Golf, Soedan) worden afgewezen.

De R.E.Z. stelde op 3 november 1972 het volgende standpunt vast:

"De delegatie zal bij de behandeling van de globale benadering van het Middellandse Zeebeleid het standpunt verdedigen dat geen contrapreferenties gevraagd moeten worden van de ontwikkelingslanden in het Middellandse Zeegebied. Mocht dit standpunt niet haalbaar blijken dan zal de delegatie alsnog met het vragen van contrapreferenties akkoord kunnen gaan."

De Coördinatie Commissie is van mening dat dit standpunt strakker zou moeten zijn in verband met de repercussies op de relatie met de Verenigde Staten. Buitenlandse Zaken is van mening dat vastgehouden moet worden aan het niet vragen van tarifaire tegenprestaties die in feite alleen de Gemeenschap ten goede komen. Zolang hierover nog geen Raadsbeslissing is genomen zou Nederland niet moeten meewerken aan exercities in de werkgroep over te vragen tarifaire tegenprestaties. Economische Zaken onderschrijft het eerste deel van deze opvatting doch vreest dat het niet deelnemen aan (hypothetische) exercities over de tegenprestaties de Nederlandse belangen zal schaden in het (niet onwaarschijnlijke) geval dat de Raad uiteindelijk toch zal besluiten tarifaire tegenprestaties te vragen.

De Commissie heeft voor Spanje en Israël een tweefasen regeling voorgesteld, hetgeen de instemming van beide partijen vereist voor het overgaan naar de totale vrijhandelszone. De Coördinatie Commissie is van oordeel dat in de oude opzet (minder vergaande regeling in eerste fase ten behoeve van Spanje en Israël) dit nog wel zin had. Thans

is het echter zo dat in de tweede fase de concessies van Spanje en Israël moeten komen zodat de Gemeenschap door dit systeem voor te stellen zijn eigen positie verzwakt. Gezien de houding van de andere lidstaten is het zeer onwaarschijnlijk dat in de Raad een meerderheid te vinden is voor het Commissievoorstel ten deze. Nederland zou zonder zich expliciet tegen te verklaren, de meerderheid kunnen volgen.

Wat betreft de regelingen voor landbouwprodukten ziet het ernaar uit dat enigszins substantiële concessies aan de landen om de Middellandse Zee slechts bereikt kunnen worden door tegelijkertijd het invoerregime tegenover andere derde landen voor de betrokken produkten protectionistischer te maken. Vooral in verband met de nadelige gevolgen hiervan voor de andere ontwikkelingslanden en de Verenigde Staten is de Coördinatie Commissie van oordeel, dat de Nederlandse delegatie zeer voorzichtig moet handelen, te meer daar de voorstellen van de Commissie nog niet volledig bekend zijn.

Over het niet-commerciële deel van de regelingen, de "samenwerking", zal in de Raad geen of weinig discussie plaatsvinden. De Coördinatie Commissie is echter van oordeel dat aanwijzingen voor de Nederlandse delegatie in de komende werkgroepvergaderingen zeer gewenst zijn. Het wordt niet nodig geacht dat de REZ in deze fase van het overleg een uitspraak doet over deze samenwerkingsaspecten.

In het algemeen bevestigt de Coördinatie Commissie de conclusies van het interdepartementaal overleg van 23 februari 1973. In de paragraaf over de sociale zekerheid moet worden opgenomen dat Nederland behalve de reeds vermelde werkeloosheidsuitkeringen enz. ook de werkloosheidsverzekering uitzondert. Voorts dient in deze paragraaf te worden opgenomen dat t.a.v. Marokko geen gezondheidsregeling kan worden aanvaard voor de achtergebleven gezinsleden, daar Marokko geen gezondheidsorganisatie bezit.

T.a.v. het "samenwerkingsvolet" wordt geconstateerd dat over acties die directe financiële gevolgen hebben, met name die waarvoor afzonderlijke fondsen worden aangewend, vooralsnog geen standpunt kan worden ingenomen. Vooral op dit punt dienen de conclusies van de werkgroep ontwikkelingssamenwerking, die voor mei a.s. rapport uitbrengt te worden afgewacht. De Coördinatie Commissie concludeert daarop dat het "samenwerkingsvolet" wordt aanvaard, doch dat de vraag of in dit volet ook directe financiële hulp wordt opgenomen vooralsnog onbeantwoord blijft. (zie ook Bijlage V, blz. 13 bovenaan)

∠ principe van een

./.

Het Roemeense verzoek opgenomen te worden in het Algemeen Preferentie Systeem (A.P.S.) wordt besproken aan de hand van een nota en conclusies van de IRHP. De Coördinatie Commissie tekent bij deze conclusies het volgende aan. Het opnemen van Roemenië dient als een bijzonder geval te worden beschouwd en mag derhalve geen precedentswerking hebben, noch t.a.v. andere verzoekende landen noch t.a.v. de modaliteiten van het preferentieel systeem voor de thans reeds begunstigde landen. Wanneer Frankrijk in de Raadszitting zou voorstellen Roemenië niet in het A.P.S. op te nemen doch het "des préférences" te geven, zal gevraagd worden hoe Frankrijk zich dit voorstelt in het bijzonder in het licht van GATT-bepalingen. Mochten andere lidstaten de verzoeken van Israël en Spanje verbinden aan een besluit over het Roemeense verzoek dan kan van Nederlandse zijde gesteld worden, dat dit thans niet aan de orde is en dat met deze landen thans onderhandelingen worden voorbereid over een vrijhandelszone.

/ besloten t.a.v.

Het Ministerie van Economische Zaken meent dat weliswaar Roemenië een bijzonder geval is, doch dat met het aanvaarden van Roemenië tevens in beginsel in positieve zin is/ Bulgarije en Hongarije indien deze landen zich eveneens tot de Gemeenschap zouden richten met een overeenkomstig verzoek. De vertegenwoordiger van de Minister zonder Portefeuille belast met de ontwikkelingssamenwerking bestrijdt dit en is van mening dat dergelijke verzoeken op hun eigen merites dienen te worden gezien. De REZ zou zich hierover kunnen uitspreken.

./.

In de komende Raadszitting zal de Duitse delegatie informatie geven over het "Grundvertrag" met de DDR. De Coördinatie Commissie bespreekt dit onderwerp aan de hand van een nota van Buitenlandse Zaken, en onderschrijft de conclusies hiervan, zij het dat hieraan toegevoegd moet worden dat het handelsverkeer met de DDR in agrarische producten onder de communautaire regels inzake de financiering van de restituties en de afdracht van de opbrengst van de heffingen dient te vallen.

In de eerste reactie op de Duitse uiteenzetting in de Raad zou de Nederlandse delegatie kunnen indiceren dat wij ons neerleggen bij de feitelijkheid van het "Grundvertrag" doch tevens zou een lichte twijfel kunnen worden geuit over de juridische gronden van de regeling van de "innerdeutsche Handel".

Indien België in de Raadszitting zijn korte termijn probleem aan de orde stelt n.l. de verdragsloze situatie m.b.t. de handel met de DDR, zou van Nederlandse zijde kunnen erkend worden dat hier een acuut probleem speelt. Men dient echter voorzichtig te zijn met het aanvaarden van derogaties op Raadsbesluiten, met name op de beslissing dat na 1 januari 1973 alleen de Gemeenschap i.c. de Commissie nog gerechtigd is te onderhandelen met derde landen. Een dergelijke derogatie zal het moeilijker maken de gemeenschappelijke handelspolitiek tegenover de andere Oosteuropese landen tot stand te brengen. Bij de oplossing van het Belgische probleem dient hiermee rekening te worden gehouden.

2. Schadevergoeding aan oorlogsslachtoffers onder het personeel van de Europese Gemeenschappen

./.

De Coördinatie Commissie bespreekt dit onderwerp aan de hand van een brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en onderschrijft de stellingname in deze brief. De Coördinatie Commissie is voorts van mening dat deze Nederlandse benadering tot uitdrukking moet komen in het rapport dat de werkgroep voorbereidt voor de Raad en het Comité van PV's. Wanneer dit rapport beschikbaar is kan bezien worden of een herziening van het standpunt gewenst is en het oordeel van de Ministerraad hierover gevraagd worden.

D.G.E.S., 1 maart 1973.